

## Разломци – рачунске операције са разломцима истих имениоца или бројиоца , вежбе, систематизација

Разломке можемо сабирати или одузимати **само ако имају једнаке имениоце**. Ако разломци немају једнаке имениоце, морамо их **проширивањем довести на једнаке имениоце**. Проширујемо их од НЗС за имениоце.

Када су имениоци једнаки тада **бројиоце саберемо ( или одузмемо), а именилац препишемо**.

Добијени резултат УВЕК проверимо можемо ли скратити (ако је сводљиви разломак) и можемо ли претворити у мешовити број ( ако је неправи разломак).

$$\frac{3}{8} + \frac{1}{8} = \frac{\cancel{4}^1}{\cancel{8}_2} = \frac{1}{2}$$

Једнаки имениоци

могу да се скрате са 4

$$\frac{2}{5} + \frac{3}{4} = \frac{8}{20} + \frac{15}{20} = \frac{23}{20} = 1\frac{3}{20}$$

нису једнаки имениоци

тражимо НЗС (4,5)

$$\begin{array}{r|l} 4,5 & 2 \\ 2,5 & 2 \\ 1,5 & 5 \\ 1,1 & 20 \end{array}$$

23 и 20  
не могу да се скрате,  
али је неправи  
разломак јер  
је  $23 > 20$

$$\frac{5}{9} - \frac{2}{9} = \frac{\cancel{3}^1}{\cancel{9}_3} = \frac{1}{3}$$

Једнаки имениоци

могу да се скрате са 3

$$\left(1\frac{5}{12}\right) - \left(1\frac{1}{4}\right) = \frac{17}{12} - \frac{5}{4} = \frac{17}{12} - \frac{15}{12} = \frac{\cancel{2}^1}{\cancel{12}_6} = \frac{1}{6}$$

мешовити бројеви

нису једнаки имениоци

тражимо НЗС (12,4)

могу да се скрате са 2

$$\begin{array}{r|l} 12,4 & 2 \\ 6,2 & 2 \\ 3,1 & 3 \\ 1,1 & 12 \end{array}$$

## Сабирање и одузимање децималних бројева

Децималне бројеве сабирамо или одузимамо тако што сабирамо или одузимамо цифре на истој позицији. Ако их потпишемо један испод другог, морамо пазити да цео број буде испод целог броја, запета испод запете, а децимала испод одговарајуће децимале ( децимале на истој позицији: десети део испод десетог дела, стоти део испод стотог дела...)

$$2,56 + 3,5 = 6,06$$

$$\begin{array}{r} 2,56 \\ + 3,50 \\ \hline 6,06 \end{array}$$

$$3,5 - 2,87 = 0,63$$

$$\begin{array}{r} 3,50 \\ - 2,87 \\ \hline 0,63 \end{array}$$

### Домаћи задатак

1. Сабери следеће разломке:

а)  $\frac{2}{8} + \frac{5}{8}$

б)  $\frac{2}{4} + \frac{1}{2}$

2. Сабери следеће децималне бројеве

а)  $3,5 + 2,4$

б)  $1,9 + 9,23$